

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobkyně: **M. M.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 9. 2012, č. j.,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalované se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 25. 9. 2012, č. j. byly zamítnuty námitky žalobkyně proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. I a II č. j. ze dne 9. 3. 2012 a obě rozhodnutí byla potvrzena.

Rozhodnutím žalované č. I ze dne 9. 3. 2012 obnovila žalovaná žalobkyni zpětně ode dne 10. 11. 1998 nárok na výplatu vdovského důchodu. Rozhodnutím č. II ze dne 9. 3. 2012 přiznala žalobkyni ode dne 20. 5. 2012 starobní důchod.

Žalobkyně podala námitky proti rozhodnutí č. I ze dne 9. 3. 2013, nesouhlasila s výší vyrovnání vdovského důchodu zpětně, neboť vdovský důchod jí náležel nepřetržitě od smrti manžela v roce 1984, neměl být nikdy odejmut, neboť po celou dobu splňovala podmínky nároků na jeho výplatu.

V žalobě ze dne 23. 11. 2012 vyslovila nesouhlas s rozhodnutím žalované č. I ze dne 9. 3. 2012, neztotožnila se s argumentací žalované, že při řízení o přiznání výplaty důchodu neměla žalovaná dostatek informací a z informací, které měla k dispozici, vyplynulo, že podmínky pro výplatu vdovského důchodu nesplňuje. Vychovala dvě děti, při každém řízení i styku s úřady vždy uváděla, že má děti dvě. Žalovaná pravděpodobně ignorovala staršího syna z důvodů toho, že byl z prvního manželství, a když v roce 1984 ovdověla, zajímaly se úřady pouze o mladšího syna D. z důvodu přiznání sirotčího důchodu. Argument žalované, že nevěděla o starším synovi, je irelevantní, protože jako vdova a samoživitelka byla pod dozorem příslušných úřadů, které dohlížely, zda je schopna žít a vychovávat své dvě děti a v jakých podmínkách žije. Věc řešila za pomoci veřejného ochránce práv, který zahájil šetření ve věci postupu žalované při řízení o vdovském důchodu a podání žaloby doporučil. Z výše uvedených důvodů navrhla, aby rozhodnutí žalované bylo zrušeno, bylo vydáno nové rozhodnutí, ve kterém by jí byl přiznán doplatek vdovského důchodu již ode dne 10. 11. 1998.

Žalovaná v písemném vyjádření ze dne 4. 1. 2012 poukázala na námitkové řízení ve věci rozhodnutí o vdovském důchodu, kdy žalobkyně podala námitky, kterými vyslovila nesouhlas se skutečností, že jí doplatek vdovského důchodu náleží pět let zpět od uplatnění nároku, tj. ode dne 12. 1. 2012. Dále uvedla, že se teprve při vyřizování žádosti o starobní důchod dozvěděla, že nemělo v roce 1998 vůbec dojít k zastavení výplaty vdovského důchodu, neboť splňovala podmínku výchovy dvou dětí a dosažení věku 45 let. Dále vyslovila přesvědčení, že už při podání žádosti o vdovský a sirotčí důchod uvedla skutečnost, že vychovala dvě děti a trvala na tom, že pro posouzení nároku na vdovský důchod nezamlčela žádné skutečnosti, které byly pro posouzení důležité a doplatek důchodu jí tedy náleží za celou dobu zpětně ode dne 10. 11. 1998.

V rámci námitkového řízení žalovaná přešetřila právní podmínky ve věci přiznání vdovského důchodu, zjistila, že žalobkyně dne 19. 4. 1984 podala žádost o přiznání vdovského a sirotčího důchodu pro syna D. M. po zemřelém manželovi a otci syna F. M. Vzhledem k tomu, že žalobkyně i syn D. splňovali podmínky nároku na vdovský i sirotčí důchod, byly oba důchody žalobkyni přiznány a vypláceny ode dne úmrtí manžela a otce, tj. ode dne 28. 3. 1984.

Protože syn D. ukončil studium, vydala žalovaná dne 30. 6. 1998 rozhodnutí o odnětí vdovského důchodu od 10. 9. 1998, neboť žalobkyně již nesplňovala žádnou z podmínek § 50 zdp pro trvání nároku na vdovský důchod, a o zániku nároku na sirotčí důchod. Výplata vdovského důchodu však byla zastavena až ke dni 9. 7. 1999, proto žalovaná dne 26. 3. 2001

rozhodla o povinnosti žalobkyně vrátit přeplatek na důchodové dávce ve výši 44.224 Kč. Žalobkyně tak dobrovolně učinila v roce 2008.

Dne 11. 11. 2009 uplatnila žalobkyně žádost o částečný invalidní důchod, v této žádosti žalobkyně požaduje uznání výchovy dvou dětí pro stanovení výše částečného invalidního důchodu, avšak ani v souvislosti s řízením o invalidním důchodu žalobkyně neuplatnila nárok na obnovení výplaty vdovského důchodu. Žádost o přiznání vdovského důchodu od vzniku nároku uplatnila až společně se žádostí o přiznání starobního důchodu dne 12. 1. 2012. Teprve na základě těchto žádostí a dokladů k nim doložených bylo prokázáno, že žalobkyně splňovala podmínky nároku na vdovský důchod i v době, kdy bylo rozhodnuto o jeho zániku ke dni 10. 11. 1998, protože syn D. M. ukončil studium. Žalobkyně dosáhla dne 20. 1. 1998 věku 45 let a vychovala dvě děti (M. M., nar. ... a D. M., nar.) a splňovala tak podmínky stanovené § 37 odst. 2 písm. d) zákona č. 121/1975 Sb. V souladu s tímto zjištěním Česká správa sociálního zabezpečení nejprve rozhodla rozhodnutím č. I ze dne 9. 3. 2012 podle § 56 odst. 1 písm. b) zdp o obnovení výplaty vdovského důchodu od 10. 11. 1998 ve výši dané platnými právními předpisy, provedla veškeré valorizace důchodu v souladu s příslušnými nařízeními vlády až do dne vydání rozhodnutí. Rozhodnutím č. II přiznala žalobkyni od 20. 5. 2012 starobní důchod podle § 29 odst. 1 zdp a rozhodla o tom, že žalobkyni vzhledem k souběhu důchodů náleží podle § 59 odst. 1 zdp vdovský důchod v plné výši (základní i procentní výměra), a starobní důchod ve výši poloviny procentní výměry. Současně Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím č. II ze dne 9. 3. 2012 v souladu s § 56 odst. 1 písm. b) zdp stanovila doplatek vdovského důchodu pět let nazpět ode dne uplatnění nároku na důchod, tj. za dobu od 12. 1. 2007 - 15. 5. 2012 ve výši 497.540 Kč.

Vzhledem k uvedenému Česká správa sociálního zabezpečení dne 25. 9. 2012 rozhodla o námitkách žalobkyně v souladu s ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb. a § 90 odst. 5 věty tak, že námitky zamítla a rozhodnutí č. I a II ze dne 25. 9. 2012 potvrdila.

Rozhodnutí o námitkách bylo žalobkyni doručeno dne 1. 10. 2012.

Podanou žalobou žalobkyně konstatuje, že dne 19. 4. 1984 uplatnila žádost o přiznání vdovského a sirotčího důchodu a tyto důchody jí byly přiznány, následně jí byl vdovský důchod odejmut rozhodnutím ze dne 30. 6. 1998 s tím, že nárok na něj zanikl ode dne 10. 9. 1998. Dále žalobkyně uvádí, že v souvislosti s podáním žádosti o starobní důchod jí bylo při přípravě podkladů Českou správou sociálního zabezpečení sděleno, že její nárok na vdovský důchod nikdy nezanikl, proto dne 12. 1. 2012 podala žádost o zpětné přiznání tohoto důchodu, a této žádosti bylo rozhodnutím č. I dne 9. 3. 2012 vyhověno a současně byl rozhodnutím č. II stanoven doplatek vdovského důchodu za pět let ode dne uplatnění nároku, tj. za dobu od 12. 1. 2007 do 16. 6. 2012, proti kterému podala námitky a tyto byly rozhodnutím č. ze dne 25. 9. 2012 zamítnuty. Žalobkyně nesouhlasí s argumentem ČSSZ, že věděla pouze o jednom dítěti, neboť při každém řízení i styku s úřady vždy uváděla, že má dvě děti, protože jako samoživitelka byla neustále pod dozorem příslušných úřadů, které dohlížely, zdali je schopna žít a vychovávat dvě děti. Závěrem konstatuje, že podala podnět veřejnému ochránci práv, který jí podání žaloby doporučil.

K tomu žalovaná kromě již uvedeného doplňuje, že v žalobních bodech, které jsou shodné s obsahem námitek, odkazuje na podrobné odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a podklady dávkového spisu žalobkyně a závěrem shrnuje, že v době vydání rozhodnutí o odnětí vdovského důchodu, tj. dne 30. 6. 1998, žalovaná neměla informace o tom, že by žalobkyně nadále splňovala podmínky nároku na vdovský důchod, neboť z údajů uvedených v žádosti o přiznání vdovského a sirotčího důchodu pro syna D. M. nebylo zřejmé, že by žalobkyně vychovávala dvě děti.

Skutečnost, že žalobkyně vychovávala dvě děti, byla poprvé uplatněna v žádosti o přiznání invalidního důchodu ze dne 11. 12. 2009, a pro stanovení jeho výše byla tato skutečnost zohledněna. V řízení o žádosti o přiznání invalidního důchodu nejsou z úřední povinnosti přezkoumávána veškerá doposud vydaná rozhodnutí o jiných dávkách důchodového pojištění, jestliže bylo pravomocně rozhodnuto, že nárok na ně již zanikl. Sama žalobkyně požadavek na posouzení případného nároku na obnovení výplaty vdovského důchodu nevznesla. Žádost o vdovský důchod žalobkyně uplatnila teprve dne 12. 1. 2012, žádosti bylo vyhověno a žalovaná dne 9. 3. 2012 rozhodla jak výše uvedeno.

Vzhledem k tomu, že vdovský důchod byl žalobkyni vyměřen, valorizován i doplacen v souladu s platnými právními předpisy, žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby.

Ze spisové dokumentace bylo zjištěno, že žádost o přiznání vdovského (a sirotčího) důchodu podala žalobkyně dne 19. 4. 1984 u OSSZ Ostrava. Z tiskopisu žádosti vyplývá, že její manžel F. M. zemřel dne 28. 3. 1984. Na třetí straně tiskopisu v rubrice „žádám o uznání péče o děti – výchovu dětí“ je uveden pouze D. M., nar., dítě rodičů F. M. a M. M. Z kopie úmrtního listu vystaveného ONV v Ostravě 3 dne 19. 4. 1984 bylo zjištěno, že manžel žalobkyně F. M. zemřel dne 28. 3. 1984. Žalovaná přiznala žalobkyni ode dne 28. 3. 1984 vdovský důchod a sirotčí důchod na nezletilého D. M., nar. Dále se ve spise nachází rozhodnutí žalované ze dne 30. 7. 1997, jímž byl odňat ode dne 10. 9. 1998 vdovský důchod z důvodů neplnění dále podmínek § 50 zákona č. 155/1995 Sb. (dále jen „zdp“), neboť syn Dan ukončil studium, takže zanikl nárok na sirotčí důchod.

Ve spise je založena žádost o částečný invalidní důchod ze dne 11. 12. 2009, v níž žalobkyně žádá o uznání péče o děti – výchovu dětí D. M., nar. a M. M., nar. Z kopie rodného listu syna M. M. vystaveného dne 8. 9. 1992 v Přerově je zjištěno, že otcem dítěte byl M. P., nar.

Dále ve spise je založena žádost o starobní důchod sepsaná dne 12. 1. 2012 s datem přiznání ode dne 20. 5. 2012 a téhož dne byla sepsána žádost o vdovský důchod, v níž je uvedeno, že žadatelka o dávku vychovala dvě děti, syn M., nar., nebyl dítětem zemřelého manžela F. M., ale v rodině zemřelého žil a byl jím vychováván. Dále vychovala syna D. M., nar., syna zemřelého manžela F. M. Rozhodnutím žalované č. I ze dne 9. 3. 2012 byla obnovena žalobkyni ode dne 10. 11. 1998 výplata vdovského důchodu zpětně ode dne 10. 11. 1998 a následně byla provedena valorizace důchodu v souladu s příslušnými nařízeními vlády až do dne vydání rozhodnutí, tj. dne 9. 3. 2012.

Rozhodnutím č. II ze dne 9. 3. 2012 byl přiznán jmenované podle § 29 odst. 1 zdp starobní důchod ode dne 20. 5. 2012 v částce 3.686 Kč a zároveň bylo rozhodnuto, že o doplatku vdovského důchodu za pět let zpětně ode dne uplatnění nároku (podání žádosti o obnovení výplaty vdovského důchodu), tj. za dobu od 12. 1. 2007 do zahájení pravidelné výplaty obou důchodů (starobního a vdovského důchodu) dne 16. 6. 2012.

Právní názor Krajského soudu v Brně:

Soud ve věci rozhodl na základě splnění podmínek ve smyslu § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání.

Žádný z účastníků nerozporuje zjištění skutkového stavu, sice, že žalobkyně podala dne 19. 4. 1984 žádost o vdovský a sirotčí důchod z důvodu úmrtí manžela F. M., zemřelého dne 28. 3. 1984. Mezi účastníky je ale sporná otázka týkající se zjištění, zda a kdy žalobkyně uvedla skutečnost, že vychovala dvě děti, a to syna zemřelého manžela F. M., D. M., nar. a syna M. M., nar., jehož otcem byl M. P. Žalobkyně argumentovala v námitkovém řízení i v žalobě, že vychovala dvě děti, při každém styku s úřady tuto skutečnost vždy uváděla. Soud však nemohl přisvědčit tomuto jejímu tvrzení, neboť jak vyplývá z citované žádosti o vdovský a sirotčí důchod ze dne 19. 4. 1984, žalobkyně v tiskopisu žádosti (strana 3) pouze uvedla péči o syna D. M., nar. Skutečnost, že vychovala i další dítě, M. M., nar., byla zjištěna poprvé teprve v její žádosti o částečný invalidní důchod podané dne 11. 12. 2009, následně pak v žádosti o starobní důchod a v žádosti o obnovení vdovského důchodu, obě podané dne 12. 1. 2012. Z úředního záznamu sepsaného s žalobkyní na MSSZ Brno dne 23. 5. 2012 vyplynulo, že o oba syny pečovala osobně od narození do zletilosti. Syn M. se narodil z prvního manželství, které skončilo rozvodem. Při rozvodu byl syn svěřen do její péče. I po uzavření druhého sňatku syn M. nadále bydlel ve společné domácnosti s ní, jejím druhým manželem F. M. a jejich společným synem D. Po uzavření sňatku se souhlasem prvního manžela došlo ke změně příjmení syna M. P. na příjmení M. Zároveň bylo přiloženo i prohlášení obou synů ze dne 21. 5. 2012 a kopie jejich rodných listů.

Ze zjištěného skutkového stavu vyplývajícího z dávkového spisu je zřejmo, že žalovaná o skutečnosti, že žalobkyně vychovala dvě děti, se poprvé dozvěděla z žádosti o přiznání invalidního důchodu ze dne 11. 12. 2009. Žalobkyně požadavek na posouzení případného nároku na obnovení výplaty vdovského důchodu nevznesla, žádost o vdovský důchod uplatnila teprve až dne 12. 1. 2012, žádosti bylo plně vyhověno, nárok na obnovu vdovského důchodu byl přiznán ode dne 10. 11. 1998, avšak nárok na výplatu této dávky byl přiznán až ode dne 12. 1. 2007 v souladu s ust. § 55 odst. 2 zdp (žádost o dávku uplatněna dne 12. 1. 2012).

Optikou tohoto právního náhledu na posuzovanou věc dospěl soud k závěru, že žalovaná postupovala v souladu s právními předpisy, k žádnému porušení právní povinnosti ve vztahu k žalobkyni nedošlo. Ve smyslu § 78 odst. 7 s.ř.s. proto žaloba jako nedůvodná byla zamítnuta.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1, 2 s.ř.s., neboť žalobkyně nebyla úspěšná a žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 17. června 2014

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová